

[Økonomi- og budgetministeren.]

gjorde sig gældende. Det forudses nu, at der herved opnås en besparelse på 250 mill. kr. i indeværende finansår. Det er endvidere besluttet, at disse beløb ikke senere vil medføre genbevillinger, idet den begrænsede del af disse udgifter, der må afholdes i 1972-73, er indbudgetteret i finanslovforslaget.

De reserver, der var afsat på finansloven for 1971-72, har vist sig at være for små. Forudsætningen om, at julpriсталlet i 1971 ikke ville udløse en reguleringsportion, var for optimistisk; det viste sig, at prisudviklingen forløb ganske hurtigt.

Da regeringen tiltrådte, var der af reserven til imødegåelse af tillægsbevillinger, der på finansloven er opført med 100 mill. kr., disponeret over de 86 mill. kr., hvortil kom, at en række sager var stillet i bero, efter at folketingsvalget var udskrevet. Det må i dag anses for urealistisk at holde de uafviselige ansøgninger om tillægsbevillinger og begrænsede merudgifter som følge af ny lovgivning inden for den samlede sum på 170 mill. kr., der på finansloven er afsat til bevillings- og lovreserver. Regeringen vil give finansudvalget en orientering om størrelsen af det samlede yderligere behov for tillægsbevillinger.

I den forløbne del af finansåret har balancen mellem statens ind- og udbetalinger ikke formet sig så gunstigt, som man skulle vente på grundlag af de foreliggende skøn. Betalingerne har bl. a. været påvirket af overgangsproblemer i forbindelse med nedlæggelsen af amtstuerne, og det har også spillet ind, at indbetalingen af restskatter er foregået langsommere end forudsat. Det forventes, at disse udsving stort set vil blive opvejet af forøgede nettoindbetalinger i den sidste del af finansåret, hvilket vil forstærke den sædvanlige tendens til, at statsfinansernes likviditetsbegrænsende virkning er koncentreret i finansårets sidste måneder.

Dette fører mig frem til en kort karakteristik af den almindelige økonomiske stilling, der er baggrunden for finanslovforslaget.

Den danske økonomi befinder sig i en situation, hvor den moderate stigning i efterspørgslen vel stort set svarer til forøgelsen af produktionsmulighederne. Ledigheden er frem til efteråret steget til et årsniveau

svarende til ca. 4 pct., men med betydelige forskelle mellem de forskellige erhverv og geografiske områder. I forhold til situationen i nogle af de lande, som vi plejer at sammenligne os med, er denne interne balance i økonomien vel ikke uacceptabel, men jeg understreger, at dette kun gælder på baggrund af den ret ugunstige internationale konjunktur. Vi har jo her i landet kun begrænsede muligheder for at føre en selvstændig dansk konjunkturpolitik, der er løsrevet fra den almindelige bevægelse i vore samhandelslande. Sætter vi ekstra efterspørgsel i gang, medens den internationale konjunktur stagnerer, vil det uvægerligt medføre et forstærket underskud på vor betalingsbalance.

Det er hensynet til betalingsbalancen, der må sættes forrest ved tilrettelæggelsen af dansk økonomisk politik i 1972 og de nærmest følgende år. På baggrund af de store valutaunderskud, vi har haft gennem de seneste år, og tillige i betragtning af, at vor store gæld til udlandet for en meget stor del har form af kortfristede kreditter, ville det ikke være forsvarligt at gennemføre en generel lempelse af den økonomiske politik i den nære fremtid. Der kan højst blive tale om, at vi kan forsøge at lette lokale tilpasningsproblemer gennem fremskyndelse af enkelte, højt prioriterede offentlige investeringer.

Den midlertidige importafgift vil medføre, at presset på betalingsbalancen lettes mærkbart i 1972, og dette i forbindelse med optagelsen af et par meget store statslån i udlandet betyder, at vi køber os tid, hvis man må bruge det udtryk. Det er aldeles nødvendigt, at dette pusterum nu benyttes til at forbedre den uacceptable balance over for udlandet.

Det er vigtigt, at denne opretning af valutauleggevægten gennemføres, uden at vi skal gennem en periode med alvorlig arbejdsløshed. Opgaven skulle ikke være uløselig på baggrund af, at det nu kan forudses, at vi gradvis gennem 1972 vil få en fornyet stigning i den internationale økonomiske aktivitet med en styrkelse af de danske eksportvilkår til følge. Hvis det lykkes at nå frem til dansk medlemskab af EF fra begyndelsen af 1973, vil det ligeledes medvirke til at lette presset på vor betalingsbalance.